

Sex in situ

Af Ida Krøgholt

Sex er en del af vores sociale praksis og centralt for det, vi hver især er. Men bortset fra porno har vi ikke adgang til billeder om andres og vores egen sex. *Teater Nordkrafts* forestilling *Sex in situ* vil gøre seksuelle billeder til noget, der kan deles, udveksles og tales om, og det har betydet visse overskridelser, som har fået indflydelse på forestillingen. Først og fremmest har det fået teaterchefen til at bruge sin kunstneriske frihed til at springe ud som performer i et sexscenarie, og i anmeldelsen her vil jeg tematisere denne handlings konsekvenser for det værk, der skabes.

Jeg mødte op i *Teater Nordkrafts* foyer en aften i september for at se *Sex in situ*. Den muntre stemning i foyeren viste, at det ikke var uden en vis spænding, man ventede på forestillingen med den påfaldende titel. Titlen alene gjorde, at jeg som et minimum forventede at få udvidet min komfort zone, og jeg forudså, at forestillingen rimeligvis ville overskride den. Med programmet for forestillingen i hånden og et manifest, der proklamerer at "sex as art is not a product," fik man hurtigt en fornemmelse af, at forestillingens vinkel både ville være kunstkritisk og kulturkritisk. En formulering som "... med få klik har vi adgang til alskens billeder af, hvordan sex ser ud" lægger tryk på den perverterede dyrkelse af det seksuelle i vores kultur. Og som modsats fortæller programmet, hvordan forestillingen lægger an til at "nå ind til seksualitetens kerne". Sådan blev linjerne mellem kunstkritik, kulturkritik og læren om den seksuelle lyst trukket op.

Hvordan konstruerer man sex in situ?

Sammen med performerne Martyna Miller og Olga Szymula har teaterchef Jakob Højgård skabt en forestilling, som ikke bare handler om sex, men som udøver sex som praksis; dog

uden at performerne rent faktisk har sex med hinanden på scenen. Men man fornemmer, at de har noget 'kørende' med hinanden. Det kan der være en pointe i, for forestillingen er ikke interesseret i at tale om sex i al almindelighed, men vil indføre tilskueren i det unikke i disse tre menneskers heteroseksuelle praksis, som de generøst indvier os i og også deler med hinanden. Performererne er nøgne, og med lystigt blottede kroppe gengiver de i detaljer nogle af de erindringer, de har om sex med en partner af modsat køn. Resultatet er, at de i lange passager simulerer på skift og parallelt på hver sin madras, hvordan de gjorde, da de havde sex med en bestemt anden. Samtidig fortæller de gennem video – og ofte live – om brugen af de andre performere i det aktuelle eksperiment til at udfolde og afsøge deres egne grænser for, hvordan sex kan gøres, og i forlængelse heraf hvordan maksimal seksuel nydelse kan opnås. Ud over de levende præsentationer, er det karakteristisk for fortællingens æstetik, at man har ladet liveoptagelser af performerne og nogle af deres udvalgte elskere, som er filmet alene, monteres sammen, så man får en oplevelse af at være vidne til erotiske udfoldelser og samlejer, når kroppene, bevægelserne, lydene og rytmerne sammenkobles på lærredet. I en scene ser man således Martynas konkrete simuleringer af sex på scenegulvet, alt imens en videoprojektion på væggen viser hendes kæreste, der også er alene, performe sine erindringer om deres seksuelle samvær. På projiceringen monteres desuden en liveoptagelse af Martynas krop i bevægelse, der placeres sådan, at man ser dem have sex med hinanden. På den måde bliver forestillingens teknik synlig, og man kan som tilskuer iagttage et samleje, som skabes i koblingen af det virtuelle og reelle. Denne transparente form var

medvirkende til, at jeg som tilskuer påfaldende hurtigt blev fortrolig med de faktisk udstillede kroppe, blottede organer og den libidinøse sanselighed, de manifesterede, så det blev muligt at med-nyde især Martyna Millers demaskerende fortællinger og indtagende sensualitet.

Sex på den kunst- og kulturkritiske måde

I programmet for *Sex in situ* præsenteres de tre medvirkende også som forestillingens skabere, og en egentlig instruktør får man ikke indtryk af, der har været. Dette indikerer flere forskellige ting. For det første at produktionen har villet eliminere nogle af de forskelle, der traditionelt eksisterer mellem instruktøren og skuespillerne, hvilket angiveligt er en del af eksperimentet og røber et ønske om, at det eksperimenterende flow mod "seksualitetens kerne" skal forblive uforstyrret. Hvad eksperimentet i øvrigt er gået ud på, får man en fornemmelse af gennem en videoinstallation, der afspiller 11 små videoer, projiceret på en stor madras. Videoinstallationens materiale er iscenesat og optaget af og med performerne under processen og præsenteres med titler som *Strap on, Party, First exercise, First memories, Masturbation, Props and costumes, Orgasm* og *First memory in text*. Installationen ligner rå porno, men ved nærmere eftersyn er billederne konstruerede, og de filmede samlejer er, i lighed med forestillingsæstetikken, skabt gennem videomanipulation. Som tilskuer gør man ophold ved installationen på vej ind i teatersalen, og man bliver på den måde ført ind i forestillingens atmosfære, men møder også allerede her dens montagegreb. Som sagt leder programmets MANIFESTO også tilskueren på vej. Her præsenteres erfaringerne fra eksperimentet, hvilket fungerer som ideologiske guidelines: *Be generous, use your imagination, make sex possible instead of doable, stay sustainable, experiment, share, stay honest, enjoy being both: equal and unique*. Installationen og manifestet bliver vigtige pejlepunkter for tilskueren; de markerer det hedonistiske projekts kunst- og kulturkritik, og på den måde får de betydning for værkets udsigelse.

Over tærsklen

Som tilskuer tages man med på en rejse ind i gruppeeksperimentet, som har varet 1 ½ år, idet forestillingen er bygget op som en fortælling om gruppens proces mod den seksuelle nydelses højder. Men forestillingen tager også implicit kritisk stilling til sit eget projekt, idet det skildres, hvordan en del af den oprindelige gruppe falder fra (man møder dog nogle af de frafaldne på *Skype* under forestillingen). Der er en scene, som i særlig grad gjorde indtryk på mig; nemlig hvor performerne Jakob Højgård og Martyna Miller beretter om et af de første møder med de oprindeligt 8-9 deltagere, som var samlet for at udforske sexprojektets potentialer. Jakob, den kunstneriske leder, hvis værker normalt (jf. programmet) har "en stærk længsel efter autenticitet," indtog øjensynligt en central rolle, da han over for gruppen erklærede, at han havde lyst til at blive penetreret bagfra af én af de andre. Martyna meldte sig frivilligt, og man hører så, hvordan hun ved hjælp af en dildo forløste Jakob – underforstået hjalp ham til at nå den absolutte nydelses tinde. Begivenheden fortælles af Martyna og Jakob med en vis autenticitetseffekt, idet den ene beretter til et live-kamera og dermed forstærker tilskuerens mulighed for at forestille sig hændelsen, mens den anden udfører seksuelle rytmebevægelser på madrassen. Kombinationen af performerens konkrete tilstedeværelse, livekameraet og videoen gør, at fortællingen står stærkt og printer sig ind i tilskueren, samtidig med der sniger sig forskellige lag af meddelelser og perceptioner ind i kommunikationen.

Denne lille men centrale beretning fortæller om, hvordan jagten på det autentiske projekt for så vidt fejlede. Sexaktørerne Jakob og Martyna fortabte sig i penetrationen og fejrede på den måde det seksuelles grænseløshed, mens de andre fra gruppen – dem der iagttag som tilskuer – oplevede overskridelsen som pinagtig. Forestillingen peger på den måde på en slags analogi mellem eksperimentets tilskuer og teaterforestillingens. I eksperimentet reagerede tilskuerne på overskridelsen ved at melde sig ud af projektet,

og derfor er der kun tre performere af de i alt ni på scenen i *Sex in situ*. Analogien blev ret konkret ved, at flere tilskuere valgte at forlade *Nordkrafts* teatersal under forestillingen. De, som udvandrede, har velsagtens ligesom tilskuerne til eksperimentet oplevet forestillingen som pinlig og måske ligefrem ekskluderende, og man kan med rette spørge, om værkets kontrakt med tilskuerne alt i alt blev markeret tydeligt nok.

Med til Martynas del af fortællingen ovenfor hører også, at hun beskriver, hvordan hun oplevede at overskride Jakobs smertetærskel, da hun opfyldte hans seksuelle begær. Hun funderer over, om hun gjorde ham godt eller ondt, og om hun mon gik for langt i forhold til hans smertegrænse: "I know, there is a space of sharing. The only question is about violence," siger hun. Fortællingen som skildrer, hvordan penetrationen overskred det nydelsesfulde mod det voldsomme og smertelige, fremkalder et latent kulturkritisk budskab om, at vi som kultur må skille os af med bestemte dyder, hvis vi vil gøre os forhåbninger om at nærme os "seksualitetens kerne". På lignende måde er det svært at lave kunst, hvis man følger dydens smalle sti, indikerer forestillingen. Den kunstkritik, som er latent til stede i forestillingen, udtrykkes blandt andet gennem dildohistoriens overskridelse af de udenforstående deltageres tærskel. Overskridelsen var med til at reducere antallet af medvirkende, men det udløste samtidig fornemmelsen af 'sharing' blandt de tre, der valgte at blive for at fuldføre. Og netop 'sharing' er vel betingelsen for, at gruppen har kunnet lave kunst sammen og formået at realisere teaterforestillingen kollektivt uden instruktør.

Sex i teatret

Sex in situ præsenterer sex med et dobbeltblik og markerer, at forestillingen både består i reelle handlinger på stedet og er iscenesat teater. Dels konkretiseres det seksuelle af performere af kød og blod, så kun lidt overlades til fantasien. Og dels har performerne masser af sex på scenen, men kun på et fiktivt plan gennem

videomontager. Som tilskuer inviteres man til at iagttage disse forskellige former for sex og føres ind i seksualitetens komplekse rum. Præcis dét var medvirkende til, at forestillingen kunne fastholde min interesse som tilskuer. Og Jakobs replik: "But you know, the three of us were not lovers during this project" var en afrunding, som velplaceret ekspliciterede den fiktionskontrakt, der ikke tidligere havde stået helt klart.

Performerne var overbevisende i deres kropslighed og i måden, de høstede sanselige erfaringer på. Det er interessant, at de alle tre er både teoretikere og praktikere. Jakob er udover at være teaterchef også filosof, Martyna er både performer og ph.d kandidat ved *Faculty of Intermedia* i Polen, og Olga er komponist og i gang med at læse en kandidatgrad i elektronisk musik. Med denne besætning får forestillingen antydning, at der kan være brug for filosoffer og teoretikere, når sex skal praktiseres in situ. Og omvendt, selv om de kvindelige performere tydeligvis var mere trænede end Jakob Højgård, giver det mening, at han som teaterchef sætter sig selv i spil og springer ud sammen med performerne som scenepraktiker. Teaterchefens egne overskridelser er netop medvirkende til at rejse den kunst- og kulturkritik, som forestillingen er lykkedes ganske godt med.

Sex in situ, Teater Nordkraft: 23. – 30. september 2017

Skabere/medvirkende: Martyna Miller, Olga Szymula og Jakob Højgård Jørgensen.

Video: Martyna Miller og Turpin Napoleon Djurhuus. Instruktørassistent: Emma Kørnov Bonde.

Ida Krøgholt,

Lektor i Dramaturgi, Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet.
